

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POVIJEST

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2024./2025.

POV.61.HR.R.K1.40

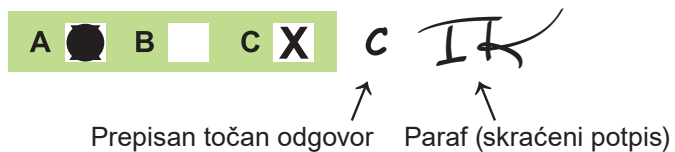

61572

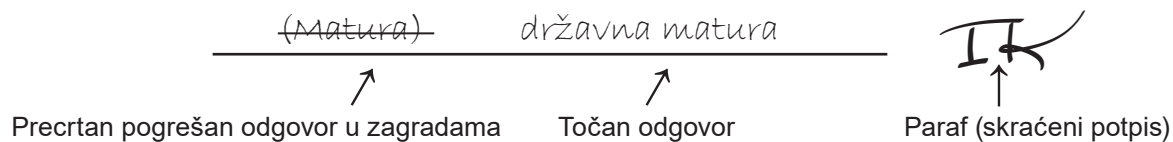
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

POVIJEST

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

P
O
V

List za odgovore

D-S061

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
22.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
23.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
24.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
25.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
26.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
27.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
28.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
29.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
30.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
31.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
32.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
33.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
34.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
35.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
36.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
37.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
38.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

POV.61.HR.R.L1.02

61573

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

P O V

List za odgovore										POV	
39.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
39.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
40.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
40.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
41.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
41.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
42.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
42.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
43.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
43.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
44.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
44.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
45.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
45.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
46.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
46.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
Zadatak 47. riješite u ispitnoj knjižici.											
47.1. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ NO ☐											
47.2. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐											
47.3. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐											
NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI				NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE				Označavati ovako: X		POV	

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

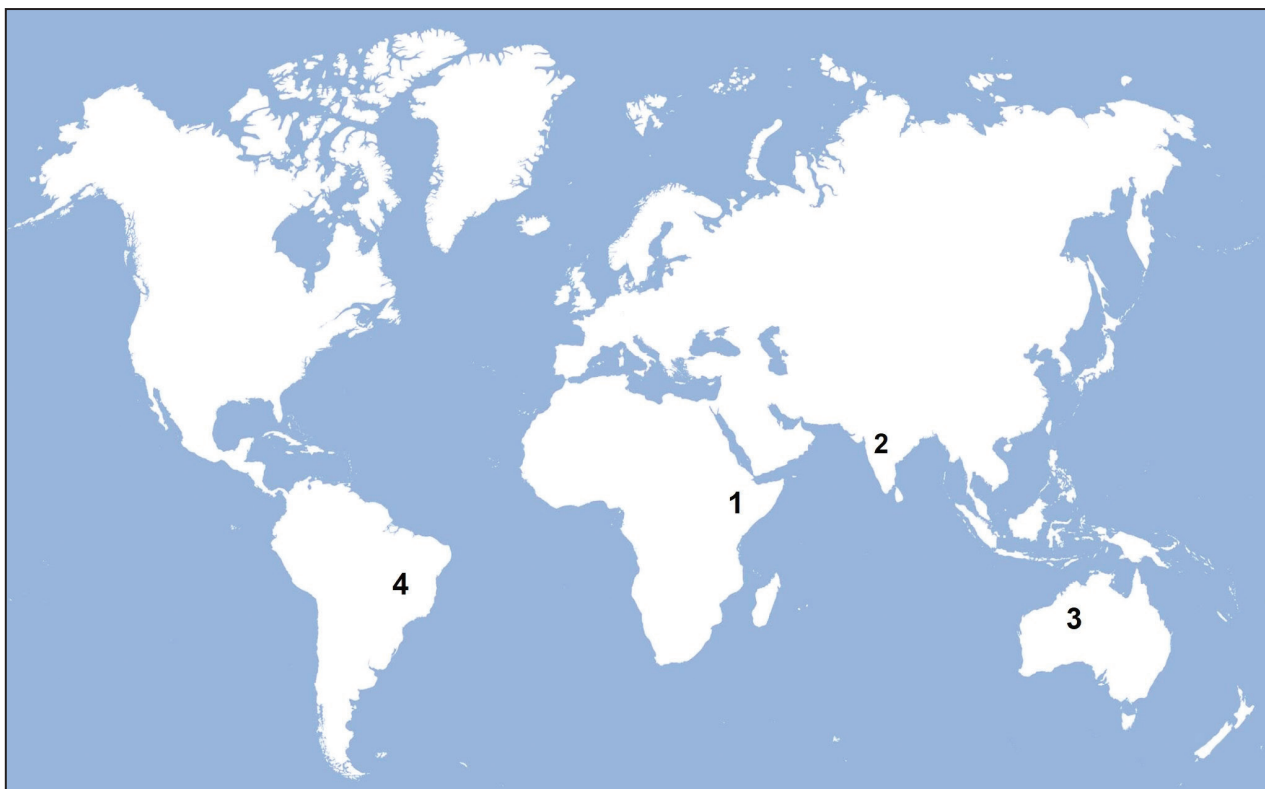
Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 38 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pogledajte kartu.

Kojim je brojem na karti označeno područje na kojemu su pronađeni najstariji ostatci hominida australopiteka?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

2. Koja je od navedenih promjena nastupila u Iliriku gušenjem Batonova ustanka?

- A. širenje grčke kolonizacije
- B. odlazak Rimljana iz Ilirika
- C. zabrana gusarenja na Jadranu
- D. podjela Ilirika na Panoniju i Dalmaciju

(1 bod)

3. Pozorno pročitajte tekst grafita iz Pompeja.

Vatija za edila. To traže svi sitni lopovi.

Koja je problematika rimskoga društva iskazana u navedenom grafitu?

- A. opasnost od požara
- B. porezno opterećenje
- C. korumpiranost društva
- D. širenje mitraizma

(1 bod)

4. Pozorno pročitajte tekst.

(...) je strateški izgrađena na trasi rimske ceste Siscia – Petovio (Sisak – Ptuj). Bila je municipij u obliku nepravilna šesterokuta s visokim pravnim statusom, a tijekom 400 godina i administrativno-upravni, kulturni te vjerski centar zagrebačkog dijela Posavine. Postojao je termalni kompleks s vodovodom, kanalizacijom i sustavom za zagrijavanje prostorija. Tijekom iskapanja, (...), nađeni su tanjuri, vrčevi, oruđe, posuđe, novac careva iz razdoblja od Tita do Valensa te tragovi ceste i nekropola. (...) Arheološki park (...) otvoren je 1994. godine u Šćitarjevu.

Koje je antičko naselje na području današnje Hrvatske opisano u tekstu?

- A. Andautonija
- B. Mursa
- C. Narona
- D. Salona

(1 bod)

Povijest

5. Što je od navedenoga bila posljedica Dioklecijanova *Edikta o maksimalnim cijenama*?

- A. gubitak Hispanije
- B. uvođenje kolonata
- C. porast crnoga tržišta
- D. ukidanje kovanoga novca

(1 bod)

6. Pozorno pročitajte povijesne izvore iz djela povjesničara Plutarha.

Prvi izvor

Ocu nije bilo dopušteno da podiže i odgaja sinove po svojoj volji, nego čim su napunili sedam godina, sam ih je zakonodavac preuzimao i uvrštavao u skupine gdje su živjeli i hranili se zajedno te se privikavali da se jedni s drugima igraju i zajedno uče.

Drugi izvor

(...) Ali je najvrjednija bila brzina kojom su se građevine dovršavale. Zbog toga se ljudi Periklovim građevinama i dive, što su nastale u kratko vrijeme – da traju dugo vremena. Periklu je svim tim poslovima upravljao i nadzirao Fidija, iako su ih vršili znameniti graditelji i umjetnici.

Obilježja kojih se dvaju gradova uspoređuju u povijesnim izvorima?

- A. Aleksandrije i Tebe
- B. Babilona i Jerihona
- C. Rima i Kartage
- D. Sparte i Atene

(1 bod)

7. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid Istre iz razdoblja ranoga novog vijeka.

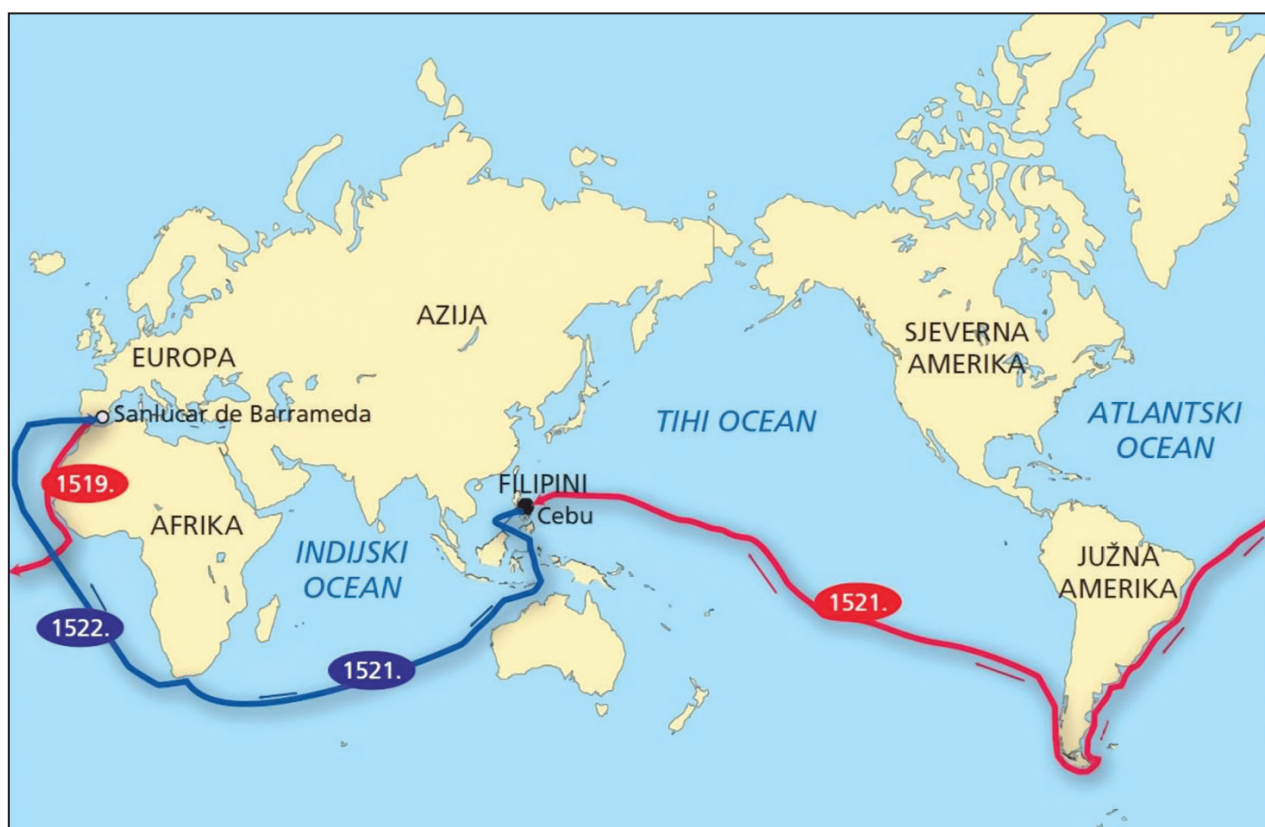
Tko je vladao područjem označenim brojem **1** u razdoblju prikazanome na povijesnome zemljovidu?

- A. Frankapani
- B. Habsburgovci
- C. Mlečani
- D. Osmanlije

(1 bod)

Povijest

8. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Što je dokazala ekspedicija čiji je smjer putovanja prikazan na povijesnome zemljovidu?

- A. da je Zemlja okrugla
- B. da je Afrika „kolijevka čovječanstva”
- C. da je Zemlja u središtu Sunčeva sustava
- D. da su Vikinzi prvi naselili Sjevernu Ameriku

(1 bod)

9. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Hrvati, saslušavši poruku gospodina kralja, sastavši se na skupštinu svi skupa, prihvatiše i poslaše 12 plemenskih starješina od 12 hrvatskih plemena (...) ovako se pogodiše; da će spomenuti sa svim svojim bližnjima uživati svoje posjede i imovinu u miru i bez smetnji; (...) ako gospodin kralj pošalje po njih, dužni su tad poći s najmanje 10 oboružanih konjanika od svakoga spomenutoga roda do Drave na svoj trošak, odonud prema Ugarskoj na trošak gospodina kralja (...). I tako je bilo uređeno godine Gospodnje 1102.

Koji je oblik vladavine uspostavljen kao posljedica opisanih događaja?

- A. tetrarhija
- B. personalna unija
- C. apsolutna monarhija
- D. prosvijećeni apsolutizam

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Razmatrajući kako bi korisno bilo za ovo kraljevstvo obnoviti njegovu vanjsku i unutrašnju trgovinu (...) odlučili smo osnovati vijeće posebno posvećeno trgovini, da se u našoj prisutnosti sastaje svakih 14 dana (...) da ćemo novcem iz kraljevske blagajne pomagati sve one koji žele obnoviti svoje stare radionice ili otvoriti nove (...) da ćemo novčano pomoći sve pomorske trgovce koji kupuju ili grade brodove (...).

Koji je naziv gospodarske teorije opisane u navedenom povijesnom izvoru?

- A. fiziokratizam
- B. merkantilizam
- C. refeudalizacija
- D. nacionalizacija

(1 bod)

11. Koji je od navedenih crkvenih redova počeo djelovati u Hrvatskoj kneževini u 9. stoljeću?

- A. cisterciti
- B. franjevci
- C. dominikanci
- D. benediktinci

(1 bod)

Povijest

12. Koji je od navedenih događaja rezultat sukoba pape Lava IX. i carigradskoga patrijarha Mihajla I. Cerularija?

- A. crkveni raskol
- B. ikonoklastički sukob
- C. avinjonsko sužanjstvo
- D. ukidanje Papinske Države

(1 bod)

13. Koji je od navedenih događaja za hrvatske zemlje bio neposredna posljedica bitke na Mohačkome polju?

- A. Uskočki rat
- B. promjena dinastije
- C. smrt bana Emerika Derenčina
- D. uspostava Dvorskoga ratnog vijeća

(1 bod)

14. Što je od navedenoga bilo obilježje Napoleonova *Građanskog zakonika* iz 1804. godine?

- A. jačanje refeudalizacije
- B. učvršćenje vjerske tolerancije
- C. ukidanje sustava državnih službi
- D. vraćanje svih staleških povlastica

(1 bod)

15. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid koji prikazuje smjerove migracija hrvatskoga stanovništva.

Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označen smjer migracija hrvatskoga stanovništva koji su 1894. godine osnovali Hrvatsku zajednicu?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

16. Što je od navedenoga bila neposredna posljedica primjene parnoga pogona u proizvodnji?

- A. razdoblje manufaktura
- B. razdoblje postmoderne
- C. prva industrijska revolucija
- D. druga industrijska revolucija

(1 bod)

Povijest

17. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Prvo. *Od jednog čitavog selišta (...) zemaljskom gospodinu (...) dat će se 3 forinta u dva roka, (...) pored toga obavljat će poslove 24 dana, a razumijeva s dvoje marve od izlaska sunca do zapada (...) ako kmet ne bi imao marve, ili bi zemaljski gospodin trebao kakvog posla, što se obavlja pješice, onda se posao od jednog dana s marvom otkupljuje s dva dana pješačkog posla.*

Treće. *Od svakog čitavog selišta kmet je dužan da na godinu svom zemaljskom gospodinu doveze jedan hvat drva iz šume, koja se nalazi na području sela (...).*

Trinaesto. *Gospodarevi upravitelji, sluge, panduri neka ne čine neprilike podanicima kod čuvanja i pasenja stoke, neka ih ne obvezuju uzdržavanjem lovačkih pasa, niti globe u novcu one koji kasne na tlaku; u slučaju da iz nemarnosti zakasne, neka ih kazne po potrebi kaznom od dva, tri, četiri udarca i neka ih primoraju da dovrše posao, (...).*

Što je od navedenoga opisano u povijesnome izvoru?

- A. nove vojne obveze
- B. odnos crkve i građanstva
- C. nove obveze državnih činovnika
- D. uređenje odnosa kmetova i vlastelina

(1 bod)

18. Koji je od navedenih događaja bio neposredna posljedica gušenja Rakovičke bune pod vodstvom Eugena Kvaternika?

- A. početak Bachova apsolutizma
- B. ostavka bana Ivana Mažuranića
- C. zabrana djelovanja Stranke prava
- D. zabrana djelovanja Matice hrvatske

(1 bod)

19. Pozorno pogledajte britansku karikaturu iz 1860. godine.

Prijevod: *Italija. Desna je noga konačno u čizmi.*

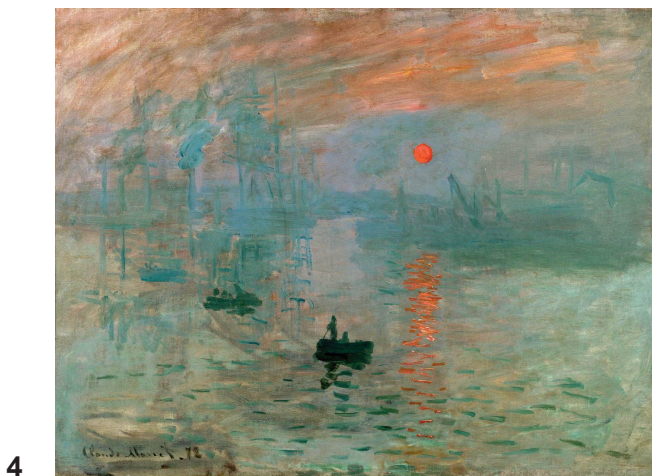
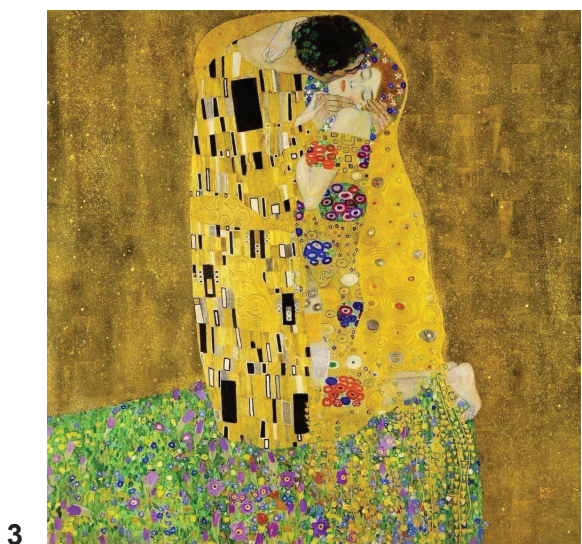
Koja je od navedenih ličnosti, prema prikazanoj karikaturi, imala odlučujuću ulogu u procesu ujedinjenja Italije?

- A. Giuseppe Verdi
- B. Giuseppe Garibaldi
- C. Gabriele D'Annunzio
- D. papa Pio IX.

(1 bod)

Povijest

20. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Kojim je brojem označen slikovni prilog nastao u razdoblju romantizma?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

21. Pozorno pročitajte izvadak iz govora Ivana Kukuljevića Sakcinskoga u Hrvatskome saboru 1843. godine.

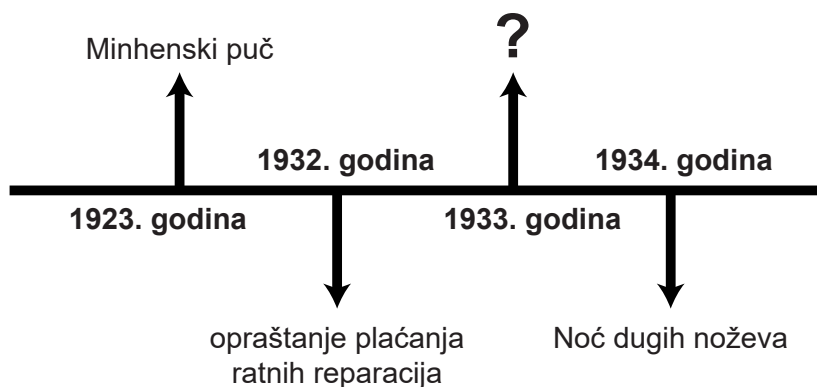
Mi smo malo Latini, malo Nijemci, malo Talijani, malo Mađari i malo Slaveni, a ukupno, iskreno govoreći, nismo baš ništa! Mrtvi jezik rimski, a živi mađarski, njemački i talijanski, to su naši skrbnici, živi nam se groze, mrtvi nas drži za grlo, guši nas i nemoćne nas vodi i predaje živima u ruke; sada imamo još toliko sile da se suprotstavimo mrtvome, za malo nećemo moći nadvladati žive, ako se čvrsto ne stavimo na svoje noge, tj. ako svoj jezik ne utvrdimo u domovini i ne postavimo ga vladajućim.

Koju promjenu zagovara Ivan Kukuljević Sakcinski u navedenome govoru?

- A. uvođenje latinskoga jezika u javni život
- B. uvođenje hrvatskoga jezika u javni život
- C. uvođenje talijanskoga jezika u pučke škole
- D. uvođenje njemačkoga jezika kao službenoga jezika

(1 bod)

22. Pozorno pogledajte lentu vremena.

Koji od navedenih događaja nedostaje na mjestu upitnika na prikazanoj lenti vremena?

- A. *Kristalna noć*
- B. donošenje Nürnberških zakona
- C. palež Reichstaga
- D. *Anschluss*

(1 bod)

Povijest

23. Pozorno pogledajte naslovnicu novina iz 1889. godine s karikaturom pod nazivom *Neobuzdani demon*.

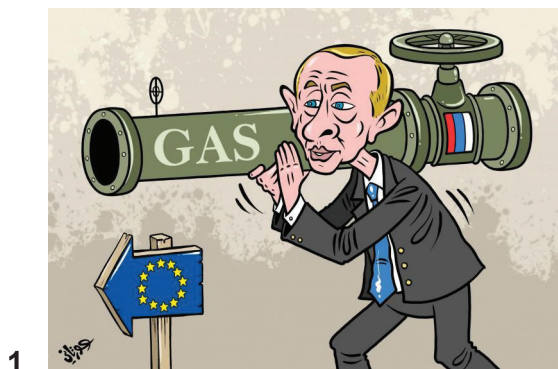
Koje je tehnološko dostignuće, s obzirom na prikaz na karikaturi, nazvano neobuzdanim demonom?

- A. X-zrake
- B. bežična telegrafija
- C. električna energija
- D. telefonska centrala

(1 bod)

24. Pozorno pročitatajte tekst i pogledajte slikovne priloge.

Europski parlament potvrdio je 29. siječnja 2020. na plenarnoj sjednici u Bruxellesu sporazum o izlasku (...), prve zemlje u povijesti koja napušta Europsku uniju koja se do sada uvijek širila. Za sporazum je glasao 621 zastupnik, protiv je bilo njih 49, a 13 je bilo suzdržanih. Sada je preostalo još da Vijeće EU-a pisanom procedurom potvrdi sporazum koji će stupiti na snagu 31. siječnja u ponoć.

Kojim je brojem označen slikovni prilog koji se odnosi na politiku opisanu u tekstu?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Povijest

25. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji je proces povezan uz nastanak slikovnoga priloga?

- A. ujedinjenje Istočne i Zapadne Njemačke
- B. jačanje terorizma u Zapadnoj Njemačkoj
- C. njemačko suočavanje s holokaustom
- D. njemačko suočavanje s *Anschlussom*

(1 bod)

26. Na koji se događaj odnosi izjava „ne srljajte kao guske u maglu” Stjepana Radića iz 1918. godine?

- A. na ratifikaciju Rapalskoga ugovora
- B. na ulazak stranke u Seljačku internacionalu
- C. na bezuvjetno ujedinjenje s Kraljevinom Srbijom
- D. na sklapanje sporazuma sa Svetozarom Pribićevićem

(1 bod)

27. Što je od navedenoga bilo glavno obilježje izbora 1938. godine u Kraljevini Jugoslaviji?

- A. izborna geometrija
- B. pravo glasa za žene
- C. međunarodni nadzor izbora
- D. pobjeda komunističke partije

(1 bod)

28. Pozorno pogledajte povijesne zemljovide.

Kojim je brojem označen zemljovid s prikazom položaja Hrvatske nakon Drugoga svjetskog rata?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Povijest

29. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji je događaj iz Domovinskoga rata obilježen izdavanjem prikazane poštanske marke?

- A. oslobođenje Knina
- B. završetak mirne reintegracije
- C. neposredni početak akcije *Oluja*
- D. proglašenje hrvatske neovisnosti

(1 bod)

30. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

1

Andrija Maurović, plakat za izbore

2

Ivo Vrtarić, *I moj je tata hrvatski vojnik*

3

Krsto Hegedušić, *Rekvizicija*

4

Oton Iveković, *Dolazak Hrvata*

Kojim je brojem označen slikovni prilog s prikazom socijalne tematike u Hrvatskoj između dva svjetska rata?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

31. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz rimske povijesti?

- A. Saveznički rat → Spartakov ustanak → Katilinina urota → sklapanje prvoga trijumvirata
- B. Saveznički rat → Katilinina urota → Spartakov ustanak → sklapanje prvoga trijumvirata
- C. sklapanje prvoga trijumvirata → Spartakov ustanak → Katilinina urota → Saveznički rat
- D. sklapanje prvoga trijumvirata → Katilinina urota → Spartakov ustanak → Saveznički rat

(1 bod)

32. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti Židova u starome vijeku?

- A. vladavina kralja Davida → egipatsko sužanjstvo
→ Salomonova vladavina → babilonsko sužanjstvo
- B. egipatsko sužanjstvo → vladavina kralja Davida
→ Salomonova vladavina → babilonsko sužanjstvo
- C. babilonsko sužanjstvo → egipatsko sužanjstvo
→ Salomonova vladavina → vladavina kralja Davida
- D. egipatsko sužanjstvo → vladavina kralja Davida
→ babilonsko sužanjstvo → Salomonova vladavina

(1 bod)

33. U kojemu su nizu točno kronološki poredani nastanci dokumenata i djela iz europske povijesti?

- A. Salijski zakon → Velika povelja sloboda → Božanstvena komedija → Leviathan
- B. Velika povelja sloboda → Salijski zakon → Leviathan → Božanstvena komedija
- C. Božanstvena komedija → Salijski zakon → Leviathan → Velika povelja sloboda
- D. Božanstvena komedija → Salijski zakon → Velika povelja sloboda → Leviathan

(1 bod)

34. U kojemu su nizu točno kronološki poredani početci vladanja dinastija hrvatskim povijesnim prostorima u srednjemu vijeku?

- A. Arpadovići → Anžuvinci → Trpimirovići → Jagelovići
- B. Anžuvinci → Trpimirovići → Arpadovići → Jagelovići
- C. Trpimirovići → Jagelovići → Arpadovići → Anžuvinci
- D. Trpimirovići → Arpadovići → Anžuvinci → Jagelovići

(1 bod)

35. U kojemu su nizu točno kronološki poredani izumi iz 18. i 19. stoljeća?

- A. konstruirana mehanička predilica *spinning jenny* → konstruiran prvi automobil
→ izgrađen parobrod *Clermont* → patentirana predilica na vodeni pogon
- B. konstruirana mehanička predilica *spinning jenny* → patentirana predilica na vodeni pogon
→ izgrađen parobrod *Clermont* → konstruiran prvi automobil
- C. izgrađen parobrod *Clermont* → konstruiran prvi automobil
→ konstruirana mehanička predilica *spinning jenny* → patentirana predilica na vodeni pogon
- D. konstruiran prvi automobil → izgrađen parobrod *Clermont*
→ patentirana predilica na vodeni pogon → konstruirana mehanička predilica *spinning jenny*

(1 bod)

36. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti 19. stoljeća?

- A. Austro-ugarska nagodba → Hrvatsko-ugarska nagodba
→ Rakovička buna → ukidanje Vojne krajine
- B. Hrvatsko-ugarska nagodba → Austro-ugarska nagodba
→ Rakovička buna → ukidanje Vojne krajine
- C. Austro-ugarska nagodba → Hrvatsko-ugarska nagodba
→ ukidanje Vojne krajine → Rakovička buna
- D. Rakovička buna → Hrvatsko-ugarska nagodba
→ Austro-ugarska nagodba → ukidanje Vojne krajine

(1 bod)

Povijest

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti druge polovine 20. stoljeća?

- A. prvi čovjek u svemiru → lansiranje satelita *Explorer 1*
→ slijetanje čovjeka na Mjesec → lansiranje satelita *Sputnik 1*
- B. lansiranje satelita *Sputnik 1* → prvi čovjek u svemiru
→ lansiranje satelita *Explorer 1* → slijetanje čovjeka na Mjesec
- C. lansiranje satelita *Explorer 1* → lansiranje satelita *Sputnik 1*
→ prvi čovjek u svemiru → slijetanje čovjeka na Mjesec
- D. lansiranje satelita *Sputnik 1* → lansiranje satelita *Explorer 1*
→ prvi čovjek u svemiru → slijetanje čovjeka na Mjesec

(1 bod)

38. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji prikazani na naslovnicama novinama?

- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 3 → 4 → 1 → 2
- C. 1 → 2 → 4 → 3
- D. 3 → 2 → 1 → 4

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadatcima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

39. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Ima jedna vrsta pijeska koji od prirode neobično djeluje. On se nalazi u krajevima oko Baja i na gradskim poljima oko brda Vezuva. Pomiješan s krečom i zidnim kamenom ne daje samo čvrstoću drugim gradnjama već otvrdnu i nasipi pod vodom kad se njim grade u moru. (...) Kad, dakle, tri materijala sastavi vatra u jednakom omjeru da dođu do jedne smjese, to se one, primivši nenadano tečnost, čvrsto spoje i od vlage brzo očvrstu da ih ne mogu rastaviti ni valovi, ni snaga vode.

39.1. Nastanak kojega je dostignuća opisan u povijesnome izvoru?

- A. hipokausta
- B. grčke vatre
- C. upotrebe betona
- D. gradnje suhozida

(1 bod)

39.2. U sklopu koje je civilizacije nastalo opisano dostignuće?

- A. grčke civilizacije
- B. rimske civilizacije
- C. kineske civilizacije
- D. egipatske civilizacije

(1 bod)

Povijest

40. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

40.1. Koji je narod pokrenuo osvajanja označena strelicama na povijesnome zemljovidu?

- A. Avari
- B. Feničani
- C. Grci
- D. Rimljani

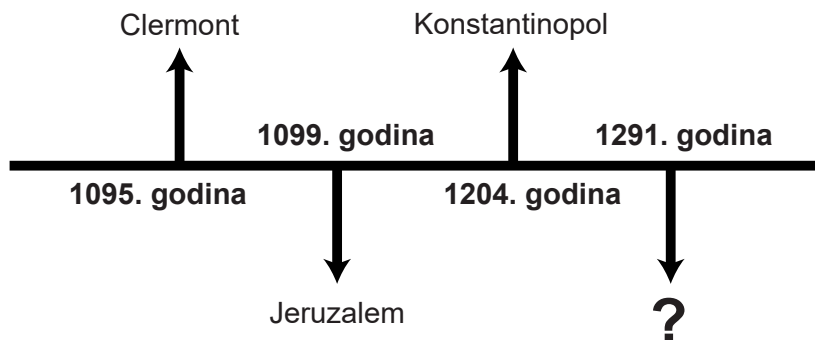
(1 bod)

40.2. Koji se od navedenih naziva upotrebljavao za prostor prikazan na povijesnome zemljovidu?

- A. Arkadija
- B. Epir
- C. Iberija
- D. Ilirik

(1 bod)

41. Pozorno pogledajte lentu vremena i odgovorite na postavljena pitanja.

41.1. Koje je razdoblje povijesti prikazano na lenti vremena?

- A. razdoblje križarskih ratova
- B. razdoblje širenja Osmanlija
- C. razdoblje arapskih osvajanja
- D. razdoblje razvoja Papinske Države

(1 bod)

41.2. Naziv kojega grada nedostaje na mjestu upitnika na lenti vremena?

- A. Akra
- B. Atena
- C. Damask
- D. Edesa

(1 bod)

Povijest

42. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

U ovom grobu počiva glasovita Jelena koja je bila supruga kralju (...), a majka Stjepana kralja, te je upravljala kraljevstvom. Osmog mjeseca listopada preminu u miru... i bi ovdje ukopana 976. godine od utjelovljenja Gospodnjeg.

42.1. Koji je kralj iz povijesnoga izvora suprug *glasovite Jelene*?

- A. Krešimir I.
- B. Krešimir III.
- C. Mihajlo Krešimir II.
- D. Petar Krešimir IV.

(1 bod)

42.2. Koja je važnost otkrića i sastavljanja navedenoga povijesnog izvora?

- A. lociranje mjesta bitke na Gvozdu
- B. bolje poznavanje genealogije hrvatskih vladara
- C. određivanje točne godine ulaska u personalnu uniju
- D. utvrđivanje točne kronologije ugarskoga osvajanja hrvatskih zemalja

(1 bod)

43. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

43.1. Koji je događaj iz francuske povijesti bio inspiracija za nastanak prikazanoga slikovnog priloga?

- A. pad Bastille
- B. proglašenje Prve Republike
- C. Srpanjska revolucija
- D. uspostava Pariške komune

(1 bod)

43.2. Kako se naziva umjetnički pravac u kojemu je nastao prikazani slikovni prilog?

- A. futurizam
- B. romantizam
- C. historicizam
- D. impresionizam

(1 bod)

Povijest

44. Pozorno pročitajte povijesni izvor iz 1882. godine i odgovorite na postavljena pitanja.

Da se sve pojedinosti hrama opišu, trebati će posebna knjiga koja se i priredjuje kako se čuje, za štampu. U nedjelju u jutro oglasiše svečanost topovski hitci i glasba vojnička. U deset sati bje svetčani ulaz preuzvišenoga biskupa Strossmayera od njegova dvora uz veliki špalir i sjajnu pratnju. Povorku otvorio je jedan odjel sisačkoga vatrogasnog društva sa svojom zastavom i glasbom, zatim se redahu pjevačka društva sa zastavami „Kolo”, „Zora” i „Danica”, onda Sokolski poslanici i pjevači sisački u svom kostimu, zatim klerici i svećenstvo djakovačko. Deputacije stranog svećenstva svih do 250, napokon pod nebom biskup Strossmayer, a pred njim najviši crkveni dostojanstvenici, među kojima bijahu i biskupi pečuhski i senjski. (...) Kod ulaza u predvorje crkveno zaoriše u tom veoma akustičnom prostoru velike orgulje, pravo remek-djelo današnje glasbene tehnike i sveta misa započe.

44.1. U kojemu se gradu nalazi crkva čije je otvorenje opisano u povijesnome izvoru?

- A. u Đakovu
- B. u Osijeku
- C. u Vukovaru
- D. u Zagrebu

(1 bod)

44.2. Kako se zvao tjelovježbeni pokret čiji su predstavnici prisustvovali opisanomu događaju?

- A. Neven
- B. Napredak
- C. Hrvatski sokol
- D. Seljačka straža

(1 bod)

45. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

45.1. Uz koji se glazbeni pravac povezuje nastanak prikazanoga slikovnog priloga?

- A. *pop*
- B. *jazz*
- C. *punk*
- D. *blues*

(1 bod)

45.2. Koja se od navedenih tematskih odrednica odnosi na prikazani slikovni prilog?

- A. poštivanje tradicije
- B. politička korektnost
- C. idealizacija monarhije
- D. odbacivanje autoriteta

(1 bod)

Povijest

46. Pozorno pročitatajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Nakon beskrajnog agitiranja naših „crvenih kolega”, (...) moja prijateljica i ja, prijavile smo se u brigadu (...) Nakon tri dana drndanja u „G” vagonu, stigli smo u prostranu kotlinu okruženu obroncima Bistre i Koraba. Sve sam to gledala s romantične strane. Rad u kanalu (...) bio je težak posao, no druženje s kolegama, ljepota prirode, čist zrak, pjesma i ples nakon završenog posla, sve me je to veselilo. (...) Bilo je dosta pretjerivanja i provjeravanja da li netko radi sa iskrenim oduševljenjem ili želi pošto-poto udarničku značku. (...)

46.1. Kako se naziva oblik gospodarske aktivnosti iz razdoblja Jugoslavije opisan u povijesnome izvoru?

- A. kolektivizacija
- B. omladinske radne akcije
- C. radničko samoupravljanje
- D. Osnovna organizacija udruženog rada

(1 bod)

46.2. Što od navedenoga prema povijesnome izvoru **nije bio** motiv za rad u opisanoj gospodarskoj aktivnosti?

- A. dobivanje nagrade
- B. partijska propaganda
- C. međusobno druženje
- D. dobra financijska zarada

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Američka karikatura iz listopada 1962. godine, autor je Edmund Valtman. Prijevod teksta sa slikovnog priloga: *Mene ovo boli više nego tebe!*

Povijest

47.1. Objasnite društveno-povijesne okolnosti nastanka slikovnog priloga koristeći se sljedećim pojmovima:

- hladni rat (definicija)
- politička i društvena obilježja i razlike zemalja Zapadnoga i Istočnoga bloka
- Trumanova doktrina
- revolucija na Kubi i Fidel Castro
- uzroci i tijek Kubanske krize
- posljedice Kubanske krize.

[illegible]

(6 bodova)

- 47.2.** Navedite komu je slikovni prilog u vrijeme nastanka bio prvenstveno namijenjen. Objasnite svrhu i poruku prikazanoga slikovnog priloga.

(3 boda)

- 47.3.** Navedite tri primjera/elementa iz slikovnog priloga koji upućuju na njegovu svrhu.

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica